

STRITBOL O'YININI TARIXI VA OLIMPIADA O'YINLARIGA QOSHLISHI

Siddikov Farrux Zoyirovich
Abdug'aniyev Abbosbek Abrorjon o'g'li
Farg'ona davlat universiteti

Kalit so'zlar: *Stritbol, maxsus jismoniy, savat, o'yin, texnik tayyorgarlig, dribling, harakatlar, rivojlanish, umumiy jismoniy, vosita.*

Stritball (inglizcha Streetball) - 1950-yillarda AQShda kambag'al shaharlarda paydo bo'lgan stritbol turi. U oddiy basketboldan o'yinchilar soni bilan farq qiladi - ularning soni 3 ta, o'yin maydoni bo'yicha - bitta halqali basketbol maydonining yarmida o'tkaziladi.

Stritbol - bu juda yosh sport, ammo butun dunyo bo'ylab muxlislar armiyasini to'plashga muvaffaq bo'ldi.

Stritball - ko'chada o'ynaladigan basketbol turi. U 20-asrning 50-yillarida Qo'shma Shtatlarning kambag'al mahallalarida paydo bo'lgan. O'sha paytda qora tanli yigitlar qimmatbaho asbob-uskunalarni sotib olish imkoniga ega emas edilar, ularni sport zallariga kiritilmadi, terining rangi tufayli ular teng sharoitlarda mashq qilish imkoniyatidan mahrum edilar. Stritbol esa bu qattiq tuzumga, turli stereotiplar va adolatsizliklarga qarshi norozilikka aylandi! Maqsadli, g'ayratli va eng muhimi, hammaga nimaga qodirligini ko'rsatishni va isbotlashni istagan ko'chadagi iqtidorli yigitlarni birlashtirgan o'yin.

Garlemlik o'qituvchi, basketbol fanati Xolkomb Raker 1956 yilda birinchi basketbol musobaqalariga mezbonlik qilgan Ruker Parkiga asos solgan. Keyinchalik bu joy stritbol muxlislari va biluvchilari uchun o'rganish joyiga aylandi, o'sha paytda basketbolning tez o'sib borayotgan shoxi edi. Ushbu parkda har yili basketbol bo'yicha musobaqalar o'tkazila boshlandi, bu ko'cha basketbolchilari NBA yulduzlari bilan bimalol raqobatlasha olishlari bilan mashhur bo'ldi.

1991 yilda esa Frantsiyada birinchi ko'cha basketboli turniri bo'lib o'tdi. Aynan shu sana stritbolning Evropaga kirib borishining boshlanishi bo'lib xizmat qiladi.

FIBA rahbariyati basketbol 3×3 ni 2016 yilgi yozgi Olimpiya o'yinlari dasturiga kiritishni taklif qildi, chunki 2010 yilda Singapurda o'smirlar Olimpiya o'yinlarida stritbol musobaqalari muvaffaqiyatli o'tkazildi.

2017 yil 9 iyunda FIBA 3×3 basketbolni 2020 yilgi Yozgi Olimpiada o'yinlari dasturiga kiritdi. Turnirda 8 ta erkaklar va 8 ta ayollar jamoasi 4 nafar ishtirokchi arizasi bilan ishtirok etdi, 2 ta sovrinlar jamlanmasi (erkak va ayol) o'ynaldi. Biroq, ko'proq tanish bo'lgan "streetball" nomi musobaqada ishlatilmadi.

Olimpiada o'yinlarida stritbol haqida birinchi eslatma 2010 yilda Singapurda bo'lib o'tgan o'smirlar Olimpiya o'yinlarida paydo bo'lgan va bu sport o'zini boshqa sport turlari bilan bir qatorda jahon sahnasida namoyish eta olishini isbotlagan. Keyinchalik

FIBA rahbariyati 3x3 basketbolni 2016 yilgi Yozgi Olimpiada o'yinlari dasturiga kiritishni taklif qildi, ammo stritbol XOQ tomonidan rasman ma'qullandi va faqat 2020 yilda Tokio o'yinlarida Olimpiya o'yinlari dasturiga kiritilgan.

2020 yil Tokiodagi Olimpiya o'yinlarida bir nechta yangi fanlar taqdim etildi. Ulardan biri 3x3 basketbol. Ushbu sport turida erkaklar va ayollar jamoalarimiz kumush medalni qo'lga kiritdi. Biz Rossiyaning ikkala jamoasi ham O'yinlarda ishtirok eta olmagan klassik basketbolga qaraganda ancha katta muvaffaqiyatlarga erishdik. Rossiya jamoalarining bunday yutug'i muxlislarimizning g'ayrioddiy o'yinga alohida e'tiborini tortdi – bu bejiz emas.

Tarixda birinchi erkaklar o'rtasida birinchi marta ko'cha basketboli yoki stritbol deb ataladigan o'yin Tokiodagi Olimpiya o'yinlari dasturiga kiritildi, unda uchta o'yinchi uchtaga qarshi - bitta savat bilan o'ynaydi. Finalda Rossiya Olimpiya qo'mitasi jamoasini mag'lub etib, Latviya terma jamoasi g'olib chiqdi. Serbiya terma jamoasi fahirli 3 o'rini egalagan.

Tarixda birinchi ayollar o'rtasida birinchi marta ko'cha basketboli yoki stritbol deb ataladigan o'yin Tokiodagi Olimpiya o'yinlari dasturida. Finalda Rossiya Olimpiya qo'mitasi jamoasini mag'lub etib, AQSH terma jamoasi g'olib chiqdi. Xitoy terma jamoasi fahirli 3 o'rini egalagan.

Birinchi jahon chempionati 2012 yilda Yunonistonning Afina shahrida o'tkazillgan. Erkaklar o'rtasida Serbiya terma jamoasi jahon chempioni hisoblansa, ayollar o'rtasida AQSH terma jamoasi jahon chempioni.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Сиддиков, Ф. З. (2021). ЭФФЕКТИВНОСТЬ АКЦЕНТИРОВАННОЙ МЕТОДИКИ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ ЮНЫХ БАСКЕТБОЛИСТОВ. In Актуальные проблемы совершенствования системы непрерывного физкультурного образования (pp. 272-277).

2. Сиддиков, Ф. З. (2021). ЭФФЕКТИВНОСТЬ АКЦЕНТИРОВАННОЙ МЕТОДИКИ НА ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ ЮНЫХ БАСКЕТБОЛИСТОВ. In Актуальные проблемы совершенствования системы непрерывного физкультурного образования (pp. 272-277).

3. Orifjon, M. (2021). NO ONE CAN MAKE THE COUNTRY FAMOUS IN SPORTS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 908-911.

4. Tillavoldievna, K. Z. (2022). Problems of Family Education in People's Pedagogy. Spanish Journal of Innovation and Integrity, 5, 535-541.

5. Холматова, З. (2021). Ўзбекистонда гендер тарбия-оила мустаҳкамлиги меъзони. Общество и инновации, 2(9/S), 253-265.